

DOMOVINA

Uredništvo

je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopolne blagovolite fran-
kiriti, rokopiši se ne vračajo.

Izhajajo trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter velja za
Avstrijo in Nemčijo 12 kron, po letu 6 kron, 3 meseca 3 krona. Za Ameriko
in druge dežele toliko več, kolikor mala poštnina. Namreč: Na leto 17 kron
po letu 8 kron 50 vin. Naceloma se pošilja upravništvu, plačajo se vsa pre-
jela.

Za Inostrane

se plačuje od vsake petti vrste po 20 vinarjev za vsa-
kokrat; za večje inšerate in mnogokratno inšeriranje
znaten popust.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Konjskim Slovincem!

II.

„Če se mački na rep stopi, zavrti.“
N. p.

Zadnji članek pod gorenjim na-
stvom je, kakor je bilo doznati, ne-
katere prav živo zadel. Osebito se je
čutil prizadetega dopisnik „Slov. Go-
spodarja“, ki se je zviljal po znani
klerikalni naravi na vse mogoče na-
čine, da bi zlezel iz kaše. Kar kmalu
si je bil svest, da očitano ne zadevajo
samo neklerikalne, marveč še v večji
meri izvestne klerikalne pseudopoten-
tate in vsled tega je po odlično izvr-
šeni holi „Slov. Gosp.“ skušal parirati
neljubni smek.

Pa ga ne boš, Jaka! Vesoljno slo-
venstvo je v dno srca prepričano, da
bi nalik Diogenea s sretilnico podnevu
zamas iskal politično tako zanikarnega
okraja, kakor je konjski. In to je
„nevenljiva“ zadnaga vas vseh kleri-
kalnih in neklerikalnih Slovincov. Dra-
gane! Vašega „uspešnega dela“ somi-
ljenikov lažniške zveze še z mikro-
skopom zmanjšam. Tudi meči je
dobro znano, da obstojajo politična
društva v Konjicah, v Čadramu in v
Zrečah. A ravno ta so, razven če se
gre za deželne in državnozbornske vo-
litve, ob katerih prilikah dobijo določeno
komando iz Maribora, mrtva. Edini
tupnik Bezenšek v Čadramu se je gibal,
časi so mu letela polena iz Konjic
in Maribora; a se ta si je z nekaterimi
nesrečnimi potezami spravil večji del
šupnje v opozicijo. Izkaz temu šte-
vilki pri zadnjih državnozbornskih vo-
litvah. Sicer pa je on med duhovniki

konjskega okraja, da, sram nas je
skoro reči, med vsem razumnostvom,
najradikalnejši Slovinc. Drugi se sen-
čijo v prijetni zavesti, da se „njim samim,
hvala Bogu, ne godi slabo“. No, ljud-
stvo je z malimi izjemami tudi lepo
pokorno. Tisti, ki pa ne sklonijo na
vsak migljaj tilnika, grede k nemiku-
tarjem, ker jim obetajo tam več svo-
bode. Pa skrbi vas, kaj ne, da bi se
to dobro, poslušno, katoliško ljudstvo
jelo svoje osebnosti nekoliko zavrtati!
Da, to bi bilo pač malce neprijetno!

Prvi vaši „uspehi“ so bili kon-
sumi nesrečnega spomina, pri kojih ste
zapravili bogemu ljudstvu marsikaj
vinar.

Poznatni se hočete s posojilnicami?
Njih razvoj mi je dobro znan; žalibog
nimajo tu koristne naprave, ki niso le
delo sedaj gospodujočih „zvezarjev“,
pri ljudstvu radi svoje neokretnosti
pravega zampanja. Nemci so čutili pred
par leti potrebo, razen okrajne nemške
branilnice v Konjicah, ustanoviti še
„Spar- und Vortheilverein“ in to le
vsled pritiska slovenskih kmetov, ki so
in še vedno raje zahajajo k nemiku-
tarjem, nego k domačim zavodom.

Kaj pa dela „kmečka zveza“ v
Vitanju in Ločah, oziroma tudi v Oplot-
nici? V Ločah, veliki in živahni vasi,
si „zvezarji“ niso upali ustanoviti
bralskega društva, kolikor manj po-
sojilnice, ki bi bila tukaj na mestu, da
bi konkurirala nemškemu zavodu. Nem-
škotarski občini, atraktivistični šoli,
štajercijansko ljudstvo, so li to vaši
uspehi?

Vaša politična društva so vredna,
da se razpustijo!

Sicer pa te „cenjeni“ dopisnik po-
bijem lahko z lastnim orožjem. „Slov.
Gospodar“ je izmed vseh okrajev pri-
našel najmanj glasov iz konjskega,
ker ni bilo tu nikakega gibanja. K
večjemu je bilo čitati, da so igrali kje
sv. Nežo, ali da je ta in ta bratrstva
imela to in to poboznost. Menda šte-
jete vi tudi to k narodnemu delu? Še
kmetijske podružnice za konjski okraj
na slovenski kmečki podlagi ne znate
osnovati! Slovenski kmet se zateka k
Nemcem!

Na okrajni zastop se niste na-
pravili niti najmanjšega naskoka! Saj
poznamo tiste „miroljubne“, ki se niti
na volične ne upajo! Koliko korakov
ste storili, da zadobite večino v vele-
posrestvu? Nemci so se med seboj kili,
a vi ste roke križem držali! Ali ime-
nujete vi to uspešno delo za narod?

Kadar bodo Loče, Oplotnica, Ko-
njice in Vitanje slovenske, ko bodo
uživale vaše posojilnice, tudi tiste, ki
še jih po vaši lenobi ni, zampanje me
ljudstvom, ko bote osnovali kmetijsko
podružnico, vinarso zadrugo, ko dobite
okrajni zastop v svoje roke, ko bodo
vaša politična društva delavna in sled-
njič, ko bodele vi sami narodnočutili
in delavni Slovenci — tedaj vam bomo
rade volje priznali uspeh. Dokle bote
pa samo leni, oziroma sganjali a
politiko osebno koristolovstvo, še vas
bode vedno dragal

rejak v tujini.

Slovenska kmetijska šola na Štajerskem.

(Dalje.)

Veleposelnik, kateri nima le le-
pega posvetila ampak tudi še dovolj
denarja, si dovoljuje v svojem gospo-
darstvu marsikatero uvedbo, katere si
srednji še manj pa majhen kmetijski
gospodar ne moreta privoščiti. Privi-
č zato ne, ker temelje take uvedbe do-
stikrat le na športu, modi, drugič pa
zato ne, ker preveč stanejo, dasiravno
so dobičkonosne. Ako pa veleposelnik
ni premočen in nima denarja, potem
je njegovo gospodarstvo lažavno tako
kakoršno bi ne smelo biti, slabo, in
ne more dajati dobrega vzgleda sred-
njemu in majhnemu kmetijskemu go-
spodarju. Sicer pa ledi že manjšim
kmetovalcem v naravi, da ne posema-
ajo grajčtaka nikjer v gospodarstvu,
da se mu celo rogajo. Od te strani
tedaj nimamo pričakovati povzdiga
srednjega kmetijstva.

Ali bi naj bila slovenska kmetijs-
ka šola na Štajerskem srednja kme-
tjska šola? — Da in ne, je pravi od-
govor na to vprašanje. Kakor bi bila
po eni strani taka šola najbolj pri-
kladna našim potrebam in zahtevam,
tako bi se moralo po drugi zahtevati,
da se odpravi glavna napaka takih
srednjih kmetijskih šol — pomanjkanje
praktičnega gospodarskega ponka.

Srednja kmetijska šola zahteva,
da so dovršili njeni učenci nižjo gim-
nazijo, realko ali pa popolno meščan-
sko šolo. Taki učenci so za srednjo
kmetijsko šolo najboljši. Ni jih našel

LISTEK.

Kako se je Mojzes združil z Valtom Kuternogom.

Pojlji spisal Valerij Lotinski.

Ne malo se v resnici nahaja na
sveta ljudi, veselih in šaljivih, toda
drugač takinega šaljivca, nagajivega
in preizkušnega, kakoršen je bil Valerij
Kuternoga iz Ustojljubja bi niti s
srečo v roki ne našel lahko...

Bilo je dovolj, da si je pogledal
njega, njegovo lice in vso njegovo po-
stavo, da se ti je lice samo po sebi
nabiralo na smeh.

Saj je bil pa tudi čudovito za-
hvalen človek. Majhne rasti, trčat
na kratkih nogah ter okrogel kakor
dinja z očmi ki so mu lezle na vrh
nalik čebuli in majhen nos, ki je
bil do pitice podoben mehurcu na
krompirjevem stebelcu. Lase je imel
kodraste nalik volni na neustranit-
ovnu ter redke bele zobe, ki so celo
v sanjah radovedno kukali na svet.

Bil je mičen in zabaven že po
svoji unanosti, toda kadar je jel kaj
pripovedovati, se razgovarjati, se šaliti
ali popevati, pa se niso zamogel ubra-
niti smeha in najsi tudi so te trle
skrbni nalik mravljam, ter si čutil tepo
na srca kakor na primer šidov žep,
vendar si se moral držati za trebuh,
da nisi počil.

Ta človek, da je le spregovoril,
je vsikdar izbleknil kako šalo, na-
pravil nekakšno zrijačo, a celo takrat,
ko se je vlekel spat, si je nekako
ovredeljen žvižgal pod nosom kot nekaj
organizet na svoje orglje. In kjerkoli
se je le pokazal, povsod se je glasil
smeh, hihotanje, šala in norčevanje,
da se ti je kar vrtelo v glavi.

V krčmi ga ni bilo plesa in za-
habe brez Valerija, na botrnijski go-
stijah, žegnanih niso mogli prebiti
brez Valerija, a na tla in na obzih-
kih se je laže prebilo brez žganjice
in godbe, nego brez Valerija Kater-
noga.

Pri vsem tem ti je bilo treba
vedeti, da nikdar ni pozabil na po-

štenje in dostojnost svojih šal in da
v njegovi šali nikdar ni bilo kaj
takega, kar bi bili starejši smatrali
za raztaljenje ali za pohujšanje.

Ne zgolj enemu, kar je bil spovel
v svojem življenju, so se smejali ljudje,
toda to jim je ostalo čim najdalje v
spominu, kako je zvedel za nas utja-
leškega najemnika Mojzesa Bigel-
berga, katerega so imenovali škiljavca,
ker je zmrlom z desnim očesom zri na
levo, z levim pa na desni žep.

Bilo je to že pozno na jesen in
še ob času, ko je vladala tlaka.

Valerij Kuternoga bi imel mlatiti
snopje na grajskem skednju, torej se
je že pred svitom napotil iz koč in
kakor bi ga bilo nekaj navdahnilo,
napotil se na pot na pristavo, poleg
ribnika, ki se je razprostiral daleč in
na širjavo med vasio in dvorom.

Toda ribnik je bil, da mu ga ni
bilo para; že pet let niso spustili vodo
iz njega in njegova voda je bila čista
in prozorna uprav kakor v vrelec.

Valerij, popevajoč skozi zobe, je
korakal po stezi mimo obrežja ter

gledal, kako ribe igrajo in pljusajo
po vodi.

Nakrat pa je obstal, kakor bi ga
kdo prikoval v tla ter zagledal pred
sabo čedno prikazen.

Orjaska ščuka, uprav za pol
sežnja dozga, je polagoma in reno
priplavala k samemu obrežju, kakor
bi se hotela ogreti z žarki vsehja-
čega sonca, tu so je raztegnila ter
molil goz trehah kvikan in mahala
z repom na desno in levo, kakor bi
branila, da se ji druge ribe ne bi
smele bližati.

V tem hipu pa pridrvi nakrat,
nepričakovano, skrivoma in molče
mlada lisica iz trzišča, kjer je oči-
vidno čepela na preži ter se z enim
skokom približala ščki.

Ščka ni imela časa bežati, marveč
je samo odprla z ostrimi zobmi opremljen
gobec ter prijala lisico za gobec uprav
v onem trenutku, ko jo je bila lisica
pograbila za gorjo čeljust.

Pripetilo se je to tako, kakor
pravi prislovica: „Vjel je Kozak Ta-
tarja, a Tatar drži Kozaka za vrat.“

treba v takih predmetih podučevati, katerih so se v imenovanih zavodih že dovolj naučili in katerih znanje pa je vendar potrebno dobremu gospodarju: materin jezik, spise, splošna niza geometrija, splošen prirodopis, zemljepisa, šika, osnovna kemija. Čas, kateri bi se moral ob nezadostni predizobrazbi učencev nitijs kmetijskih šol porabiti za poučevanje teh predmetov, se v srednji kmetijski šoli ko porabi za obsejnejše poučevanje v strokovnih predmetih, kakor šivinarje, mekarstva, poljedelstva, vinarstva, sadjarstva, zelenjadarstva, sadržišništva, kmetijskem knjigovodstvu, gosudarstvu, čebelarstvu in šivinarstvu. Potem so taki učenci poaka zelo dorzestni, razumejo vse hitro in prav ter jim ni treba razlagati posameznih pojmov, da je celo besed, kar zahteva mnogo ne-hvaljenega in zamuznega dela. Srednja kmetijska šola s takimi učenci bi celo lahko skčila doleten pouk, kakor je na takih šolah v obče v navadi, v enoletnega.

Moral pa bi biti, kakor sem že zgoraj omenil, pouk na srednjih kmetijskih šolah spojen s praktičnim navajenjem učencev v vseh gospodarskih panogah v večji meri ko je to dosedaj mogoče. Na vseh teh zavodih se omejuje ves pouk v praktičnem gospodarstvu le na ogledovanje istega. Zato so gojenci srednjih kmetijskih šol veliko preveč teoretični, veliko premalo pa praktični. Odgovoril sem zato tudi vprašanju: ali bi naj bila slov. kmetijska šola na Štajerskem srednja kmetijska šola z da in ne. Konečni rezultat presojevanja tega vprašanja bi se pač najbolje tako glasil: srednja kmetijska šola bi naj bila ta nova šola glede predizobrazbe njenih učencev in glede šolskih teoretičnih predmetov nitijs pa bi naj bila glede praktične izobrazbe v gospodarstvu in trajnosti pouka.

Glede učencev pa smatram še neko okoliščino zelo uvaževanja vredno. Neobhodno potrebno je namreč, da se mladi moč, kateri je dovršil kmetijsko šolo, istinito poprine domačega gospodarstva v določeno in telesom. V to svrbo pa je potrebno, da se rekrutirajo učenci take šole iz primeranih slojev, namreč iz sloja dobrostoječih, srednjih kmetijskih gospodarjev ne pa iz sloja takozvanih „kmetičev“ ali pa še celo nekmetovalcev. Le od sina dobrostoječega kmetovalca je pričakovati, da se bo polnil po dovršenih nankh na kmetijski šoli z vso vno domaćega gospodarstva ter da bo stari nek stanovski ponos v svoje truda-

polno izviravanje gospodarskih poslov. To bo storil zato, ker se bo čutil bo- dočega gospodarja, ker bo lahko v očistem gospodarstvu praktično to izvrševal, česar se je v šoli naučil in slediljč ker se bo čutil samostalnega, neodvisnega člana naroda, kateri ni ne pusti od drugih stanov komandirati. Taki kmetovalci ustvarjajo zavedno, gnotno dobro stoječo kmetiško intelli- genco, katere ravno mi Slovenci naj- bolj pogrešamo.

V kmetijskih šolah izučeni sinovi „kmetičev“ in nekmetovalcev pa mo- rejo nasprotno le malokdaj uporabi- ti svoje znanje v domačem gospodarstvu. Majhen kmetovalec nima ne primer- nega posestva ne denarja, da bi mogel z uspehom svesti gospodarske na- predne nvedbe — zin ne opravi doma ničesar, zgubi veselje in gre v — tujino. Največkrat pa postanejo taki učenci žarji pri vojakih, finančni straž- nici, železniški služabci, obč. tajniki itd. To so sicer vse hvale vredni po- klilci, toda kmetijskih šol vendar ne moremo vzdrževati za to, da bi se v njih vagajal naraščaj za omejene po- klilce! Osebito rudo ne to zgodi pri sinovih nekmetovalcev, kateri so šli v kmetijsko šolo le radi pomanjkanja sredstev za nadaljevanje svojih naukov ali pa so se v tretjem, četrtem razreda gimnazije ali realke ponesrečili.

(Dalje prihodnjic.)

Politični pregled.

Domače deželo.

Dne 4. t. m. so se sešli v Ljub- lani klerikalni poslanci iz Kranjskega, Štajerskega in Goriskega ter so skle- nili, da bodo v parlamentu solidarno nastopali. Izvolili so poseben odbor, kateri je dobil nalog naj stopi radi snovanja državnozbornega kluba v dogovor z drugimi jugoslovanskimi poslanci.

Poslanec dr. Rybář je objavil v „Edinosti“ članek, v katerem zagovarja skupen jugoslovanski klub. Sviri pred izključenjem nekaterih slovenskih poslancev iz kluba, katerega snuje dr. Šušteršič. „Čudno bi bilo sedaj“, pravi Rybář, „da bi slovensko-hrvatski klub, kakor si ga misli dr. Šušteršič pač stopil v zvezo z naprednimi klubi drugih narodnosti a bi odbijal tak o- zvanen napredne poslance lastne narodnosti.“ Vlada in nasprotnikom imponira le sloves nastop.

Kakor v odgovor na ta poziv dr. Rybářa po slogi in skupnem klubu piše „Slovenec“ od 5. t. m.:

moči ter se motal kakor lesen sem- terje, toda škoda je, da držala ter ga ni mislila spustiti.

Valerij je imel poleg grabelj in cepca tudi precejšnjo vrečo na svojem hrbtu, torej je urno pograbil lisjaka za rep in ga potlačil z škčno vred v vrečo.

Strastna škčna tudi v vreči ni spustila nasprotnice, marveč še krep- keje stisnila njeno čeljust.

Valerij si naložil svoj plen na hrbet ter nese oba in se v dahu ra- daje, ker mu je bilo znano, da ga za to pričakuje od gospodarja na- grada.

Treba vam je namreč vedeti, da grajčjak, jasni velmožni kaštelan, je močno ljubil takšne vrste šale in kadar je bil dobre volje, je postal dareljiv in ljubezniv, uprav tako, kakor se gospodarja spodobi.

Valerij je bil že naprej ugnih, ter računai, kakšno plačilo prejme za to od gospodarja in kako bodo v gradu vsi občudovali ta nezasičan čudež, toda med tem je čutil teko na

„Čech“ (glavno glasilo klerikalcev na Češkem) zahteva, da mora v skup- nem češkem klubu vdati duh, ki bo pravičen verskemu čutenju ogromne večine češkega naroda, in odločno pravi, da poslanci duhovniki kakor tudi laik, ki so izvo- ljeni na katoliško-narodni program, ne morejo sodelovati z ljudmi, ki hočejo vero izobčiti iz šole..... To so slaba znamenja za bodočo skupnost. Kazejo nam, da se bo v sedanjem parlamentu izvršila lučitev duhov, ki bo močnejša, nego narodne vezi.“ Če so „Slovenčev“ nazori merodajni tudi za dr. Šušteršiča in njegove po- dolžne, potem bode zveza teh „Jugo- slovanov“ z drugimi „Slovani“ pome- nila samo zvezo slovenskih klerikalcev s klerikalci drugih narodnosti — ter bode čisto internacionalna parlamen- tarična skupina.

Češke mešanske stranke so imele 5. t. m. skupen shod v Pragi, na ka- terem je bilo sklenjeno, da se osnaje skupen klub vseh čeških mešanskih strank ter je bil izvoljen odbor, kate- remu je bila poverjena naloga izdelati pravila novega kluba. Naloga skup- nega kluba bode zastopati narodni in državnopravni program ter urejevati in določati parlamentarično razmerje med češko delegacijo in posamičnimi vladami ter drugimi strankami v ko- likor se gre za skupna narodna vpra- šanja.

Rusinski poslanci iz Galicije in Bukovine ustanove svoj posebni klub, ki bode štel 33 članov, dva rusinska soc. demokrata poslana bodeva v narodnem klubu hospitant, sicer se pa pridružiata skupemu klubu soc. dem. Predsednik rusinskega kluba bode posl. Romančuk namestnika pa Oleinicki in Vasilko.

Izvrševalni odbor soc. dem. stranke je imel 2. t. m. na Dunaju shod, ka- terega so se vdeležili zastopniki vseh narodnosti. V popolnem soglasju so bila določena temeljna določila soc. demokrata parlamentarne zveze. Razpravljalo se je tudi o najnujnejših nalogah socialne demokracije v pa- lamentu.

Zveza nemških naprednih in svo- bodomiselnih strank se je razbila. Nemški radikalci (prej prosti vsenemci) so se postavili na antisemitško stališče in s tem odklonili zvezo z nemško na- predno stranko.

hrbtu ter nekakšno praznoto v se- lodcu in ovo tu pred nosom mu je stala krčma.

Evu, pa si misli: Ej, stopim k škiljastemu Mojzcu ter popijem kpicjo žganjice in si počijem za trenutek. Kakor rečemo, tako storjeno.

Škiljavi Mojzev v slebodrabi ter z lisjico kučmo na glavi je hotil po krčmi, kimal na vse strani z glavjo ter mahajoč z rokami, glasno molil oče- nase.

Iz početka niti ni pogledal Va- lerija, toda ko je zapazil težko vrečo na njegovem hrbtu, je hitel km poprej končati molitev ter jel radovedno ogledovati naloga Katernoga od nog do glave.

„Nu, kako se imate, Valerij, a kaj neseš v vreči in kje ste to dobili, a kam ste namenjeni?“ vpraša ga urno ter koraka okrog Valerija.

Toda ko Valerij molče spusti vrečo na tla ter se jameta lisjak in škčna metati po vreči, je le malo manjkalo, da žid ni skočil iz kože same rado- vednosti.

Zvesali sta se nemška ljudska in nemška agrarna stranka v skupen klub, ki se imenuje: nemško-nacio- nalni klub. Ta klub se pogaja z ne- škimi radikalci, kateri bodo gotovo pristopili. Nemško napredna stranka je pa razpala. En del članov te bal umrle stranke, posebno posl. Ljubič, Rodič in Demel se bodejo združili s dnujskimi naprednjaki bar. Hockom Kurando in Ofnerjem ter si bodo pri- zadevali ustanoviti novo demokratično stranko. Drugi del bivših naprednjakov liberalne barve vstopi pa v nemško nacionalni klub.

Državni zbor bo sklican dne 17. Prestolni govor bo 18. t. m.

Ogrski trgovski minister Kossuth je v svojem govoru o ureditvi plač in o službeni programatiki železničarjev izjavil tudi, da je pač znano, da je on (Kossuth) vnet pristaša madžarsko-hrvatskega pobratinstva. Ne njemu na vladi ne pride niti na um, dotakniti se pravic Hrvatov. Z druge strani pa ne popusti prav nič od pravic Ogrske. Kossuth misli, da soglasja s tem od- lokom ne samo parlament ampak tudi ves narod. Jezik železničarjev je bila dosedaj madžarščina in uradni jezik ostane tudi v bodoče madžarščina. Kossuth razlaga nadalje, da si Hrvatje celo vprašanje popolnoma krivo (!) tol- mačijo, zato se njih zahteve tudi pro- tivijo ogrsko-hrvatski nagodbi. Zakon določa (glej uvodnik v štev. 64 „Do- movine“), da naj bode uradni jezik vztajemnih državnih uradov na Hrvat- skem, hrvatski. Uslužbenici državnih železnic pa niso državni uradniki ter tudi ne spadajo v status državnih urad- nikov. Vlada je kazala do sedaj vedno največjo naklonjenost Hrvatom ter zeli tudi sedaj ohraniti prijateljske odno- šaje s Hrvati. Nikdar pa ne pride ogrska vlada, ki bi soglasala v tem, da naj se nagodba v čem koli razširi. — To pač jasno priča, kako odkrito- srčni in ljubeznivi pobratimi so Ma- đarji. Pa le počakajte gospodje — ni še vseh dni konec in pride dan, ko se vam pojde za koto ter bodeše se rudi dovolili to in še več, da s pomočjo Hrvatov rešite svoje samostojnost.

Vnanje države.

— Rusija. Usoda druge dume vzbuja skrbni tud v krogih kadetov. Predsednik kadetov Rodičev je priznal, da za vlado težavno delovati a to dume. Hati se je le, da po razpuščenju dume navstanejo v srednji Rusiji novi nemiri in upori. Novi volilni zakon je baje že popolnoma izdelan.

Lisica je držala škčno za gorjujo čel- just, škčna pa je držala spodnjo čeljust lisice v svojem gobcu.

In jeli sta se rovat, ter vlačiti druga drugo. Lisica je vlačila škčno, škčna pa je vlekla na vso moč lisico; ena je hotela priti na obrežje, druga nasprotno v vodo. Torej sta se tako palili in porivali druga druga, toda niti ena niti druga si ni mogla po- magati.

Kadar je lisica se splazila neko- liko na obrežje, je škčna mahoma pljusknila z repom ter jo potegnila na vso moč in revna lisica se je znoril čez kolena kopala v vodi ter se povzpajala na obrežje.

In tako sta se vlačila, in rovala nekoliko minut vzajemno ter bi bil še sleherni rad opustil svoj plen, toda škčna je jo držala kakor v kleščah in nečimnica ni hotela odjenjati niti za las.

Valerij je xri na vso to ter se držal za bok radi smeha; končno pa, ne premišljujoč mnogo, je skočil k obrežju. Lisjak je napol svoje poslednje

„Ajnaj! kaj imate takinega?“ Valerij se nahačuje ter raznoho pokima z glavjo.

„Ho, ho!“ reče, „ko bi vi vedeli, kaj je to?“

„Na, nemara bi jaz to kupil, čemu ne?“

Valerij si namesto odgovora za- žvrga pod nosom.

Žid jame ceptati s slebodrabi ter tokati in plesati okrog vreče.

„Nu, brez šale, Valerij, kaj imaš takinega? Nemara je to mali vol, ki ga je bila povrgla vaša prižnata krava?“

Valerij samo mahne z roko.

„Hej, čemu boš neki toliko ugibal?“ reče črez trenutek; daj mi rajši majhno kupico žganjice in basta!“

Mojzev je hotel poprej otipati vrečo; ker sta se pa škčna in lisjak znoriv spoprijela, je kar odskočil od strahu.

Valerij se je nasmehnil ter mu pomignil s prstom.

(Dalje prihodnjic.)

— **Portugalsko.** Polotaj v kraljstvu je čedalje nevarnejši. Kralj nikakor neče popustiti ter samoglavno vtraja na tem, da hoče vladati brez parlamenta. Kraljico, ki se je pred par dnevi poskušala peljati na sprehod, so nemški inšitrali ter se je morala vrniti. Kralj si ne upa iz hiše. Šole so vse zaprte. Listi pozivajo prebivalstvo, naj vstavi plačevanje darikov. Čelo vojski na strati v kraljevem ozemlju so komandanti odpovedali poslušnost ter so je morali siloma razorožiti. V Oporto so se vojski spustili. Na nekem shodu so častniki sklenili, dati vojnemu ministru svoje častniške patente na razpolago.

— **O bulgarsko-urbanih odnosih** pise bulgarski ugledni "Trgovinski glasnik": "V nedeljo se je po-svetoval ministrski svet v Sofiji glede odnosov s Srbijo. Bulgariki listi so kakor na komando sloveljani na Srbijo, a predajali jim zlasti v tem "Den" in "Večerna posta". Po teh listih so Bulgari odločeni (ne vemo pa, na kaj). Tuji listi poročajo, da ne bo prišlo do resnega spopada, ker je Srbija naklonjena Bulgariki. Nas poslanec Simić je mnenja, da ne misli noben Bolgar na to, da polje iz Bulgarice pot do Macedonije preko Srbije. Sodet po tem, da dr. Guber, sedanjí predsednik bulgarske vlade skoro odide iz ministrstva, ne bodo vse te difference mirno poravnale."

Dopisi.

Frankovo. Neko dopisnec odgovarja v "Gospodarju" goli resnici, ki jo je pisala "Domovina" o volitvah in našem volilnem shodu. Tega dopisa ni skoval samo en modrijan, ampak treba je bilo sklicati nekako sejo, v kateri se je popravičilo, dostavljalo in slednjic poslalo v Maribor. Poznamo tisto trpetno deteljico. Podpis "frankovski fantje" ne pokriva ničesar! V telodcu le naj dotičnik sam nosi svojo jazo, drugje ma je ni treba nasiljavati. Prepričanje si vstvarja vsak sam po svoji vesti in pameti, nihče ga ne rabi od drugih nasiljavalec. Kdo neki gleda na valo pobožnost? Seveda spada tudi obrekanje k eni točki vaše pobožnosti, drugace tako ni vse prav v "Telodcu". Priznavamo, da so nekateri ljudje res pobožni, mnogo pa jih je tudi, ki so le hinavsko-pobožni. Med slednje spada tudi dopisnec, ker drugače bi ne pisarilo samih lasti in sum-njenj. Slava ti! E, po gostilnah popi-vati in plačevati za svoje "sorodnice", seveda tudi spada k vaši točki. Menda še tako stoji v dotičnih pravilih! Kaj ne, te pobožnosti tudi nimajo val! — Zdaj pa hitro na delo! V nedeljo se bo odgovor popravil, skril v kuverto in odnesel na pošto v Vojnik. Urednik "Gospodarjev" bo raztegnil svoj hrbet, mogoče so plašč in deteljica bo rešena vseh političnih nadlog.

iz **Šaleške doline.** Volitve so končane. Tukajnji okrajni odbor narodne stranke prijel je pred volitvami volilne shode po celi dolini. Na nobenem se ni izustila niti ena življiva beseda zoper osebo g. prof. Robiča in vendar strojno sedaj kleri-kalni dopisniki laž v svet, da so je narodna stranka bratila z nemikurtarji in pravijo, da se je delalo za Ježovnika s najhujšim nasilvom. Da z nasilvom bi zmagal, če bi bil zmagal Robič. Duhovniki odrekli so odvaz po spovedi, velenjaki žep Cizej povedal je iz prišnice, da bo "zapustiti farno a da bodo naredili cerkve magacin, če bo zmagal Ježovnik. Na Paki je prišla neka žera k svojemu možu, se jokala in ga rotala, naj voli

pri otji volitvi Robiča, ker so ji v farorzu povedali, če zmagal Ježovnik, naredi iz cerkve svinjake. Ti gospodje govorili so nerensko in sicer vedoma in namenoma. Če bi Ježovnik propadel kazali bi se vedno s prstom na in Boga hvalili, da je odvrnil nevarnost od njih, da bi se jim zaprl bodi hrami. Sedaj pa po zmagi Ježovnikovi ko bodo vsak po svoji stari šegi še nadalje molili svojega Boga, ko iz božjih hramov ne bodo naredili ne magacinov in ne svinjakov, ko ne bo treba zapustiti farno župnika Cizeja in ne bo treba hoditi faranom 5 ur daleč v najbližje cerkev, sedaj bo ljudstvo izpregledalo, spoznalo bo, da so isti ki naj bi bili oznanjevalci resnice, bili le razširjevalci laži, da so porabili prišnico v to, da so kradli čast poštem ljudem namesto da bi z nje oznanjevali božjo besedo. Velenjaki kaplan opustil je eno nedeljo doma mašo, samo da je šel v Mozirje agitirati proti Ježovniku. Povsod so se trosili letaki, na katerih je bila zapisana nesramna laž, da bi delal Ježovnik za razpoko in v to, da se odpravi kriz iz šole. V gornjegrajskem okraju so zavijali v te liste podohe matere božje in delili to pobožnim ženicam, ki so se križale in prosile Boga, naj jih obvaruje pred hvalnim duhom — Ježovnikom. In tem svetim podočim, zavitim v cunjo najhujši laži pripisovati je tako veliko število glasov za Robiča v tem okraju. Sedaj ko so volitve končane, smo mislili, da bodo mirovali da bodo mirovali ti "zvezarji", pa ne. Ladože se nadalje, da je delala narodna stranka z nepopisnim terorizmom in nasilvom. Vrhunec nasilstva je pač le menda dogodek, da je povabil kaplan Luskar v Št. Iljo pri Slov. Gradcu starega moža, ki je pribral na steno listek za Ježovnika, k sebi v sobo "na kupico vina". Ko prideta v sobo, zaklene kaplan vrata in začne starca tako nesmiselno pretepsti z bikovko, da je moral ta valed bolečin v bolnišnico. In ni li to nasilstvo, če udari podgorški župnik Pečnik na shodu nekoga kmeta s ključem po glavi. Takšno počenjanje je živinsko in po našem dosedanjem mnenju je bil nekak takolega zmoten le suroveč, ne pa posvečen človek. Nadalje javka dopisnik "Pačan" v "Slov. Gosp." da kmečka zveza nikjer ni mogla zborovati, ker je "najeta družal volilcev hodila od kraja do kraja in preprečila vsako zborovanje s posvajanjem in grožnjami". Ravno narobe. Shod narodne stranke v Zavadnji hotel je tamenjji župnik Rožman razbiti, kar se mu pa ni posrečilo. Osmislil se je grozno. Najprej se je širokonstil s svojo pametjo, katero je našel v predalih "Slov. Gosp." in ko je dobil na to stvaren odgovor, ni našel drugega izhoda, kakor da je javno obfaloval svoj nastop. Objubil je tudi, da ne bo nič več proti Ježovniku govoril in delal, česar se pa seveda ni držal; saj je tudi razborski župnik Krohne danu besedo prelomil. Za "gospode" ta ni obvezna. In koliko shodov pa je imela kmečka zveza? Večinoma so bili vsi tajni, torej za kimovec. Javna sta bila samo dva in sicer v Velenju pri Špenku. Na prvem je govoril dr. Vrčevšek, na drugem prof. Robič; na tem slednjem besedla sta župnik Cizej in kaplan Gorizar in Cizej moral je plačati ljudski knjižnici v Šoštanj globo 20 K za poravnave, ker je razdal na shodu g. Vlad. Vejnaka. Najbolj si je brusil pete kaplan Gorizar ki je lažil nob in dan okrog in glasovnice popisoval. Stori je gotovo vse to na porveje svojega župnika, ki ne more preboleti da je bil Ježovnik mesto njega izvoljen načelnikom okrajnega odbora. In Cizeja pridržal se je šentiljski Kranjc, ki ne

more preboleti, da ni bil on izbran kandidatom namesto Ježovnika in nadalje se je pridržal Cizeja le velenjaki župan Skaza, ki razun drugega mnoga še sploh od nekdaj ne more preboleti, da je Ježovnik bolj britten kot on. Mirujte vendar sedaj gospodje in privadite se na polotaj, katerega tudi s svojo trmo ne preduragajte. Svetujemo vam samo, da mirujete, spravte s Vami pa ne potrebujemo, tiste pravde o kateri Vi v svoji nadutosti tako olabno govorite, da si morate še le premisliti, če smo sploh vredni pravde. Kakor prej sejete še sedaj preprič a Vaša dejanja Vas bodo sama obodila.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Celjski Sokol** opozarja člane društva in celjske rodoljube, da se v nedeljo 9. t. m. udeleče kar v največjem številu javne telovadbe in vrtno veselice "Mariborskega Sokola". — Javni nastop telovadcev se vrši ob 3. uri popoldan na vrta "Nar. doma". — Odhod iz Celja s popoldanskim hrzvalom.

— **Na naslov ravnateljstva e. kr. višje gimnazije v Celju.** Že zelo stara navada bila je, da se je pri šolskih mašah pelo eno nedeljo v latinskem, drugo v nemškem, tretjo v slovenskem jeziku. Zelo natančno se je to izvrševalo pod prejšnjim ravnateljem Končnikom. Sedaj pa to vedno bolj in bolj prenehava. Najbrž je to popolnoma prepuščeno učitelju za petje, kateremu slovenščina urzi, ker se skoraj nikdar več slovensko ne poje. Namesto treh tednov minejo celi meseci med dvema slovenskima mašama. G. ravnatelj naj pokliče g. učitelja pred seboj ter mu naj pove, kaj da je njegova dolžnost; ta pa kot plačan uradnik mora spoštovati svojo dolžnost, tedaj tudi obstoječe naredbe. Ne glede na vse to je pa tudi brezobzirno žaliti slovenske pevce na ta način, da se slovensko petje naravnost in nalašč prezira; ako so Slovenci dobri, da pomagajo pri latinskih in nemških mašah, bodo se morali tudi nemški pevci pomagati pri slovenskih mašah. G. ravnatelj naj pa dalje poudari, da ta svoje perce nanci včasih kako novo slovensko mašo, da ne bodemo alilali vedno eno in isto. Ako pozna spremembo pri nemških mašah, naj jo pozna še pri slovenskih. Konečno naj se strogo pazi na to, da ne bodo nemški pevci pri slovenskih mašah molčali in na ta način kljubovali. Disciplina mora na vsakem zavodu biti. To bi nam manjkalo, da bi se nam izbrisl se zadnji sled, ki kaže, da obiskujejo tudi Slovenci višjo gimnazijo. Razen dveh ali treh slovenskih na na teden tako drugega nimamo. Ako vam je slovenščina toliko na potu, delajte gospodje profesorji vsi na to, da bodo samo Nemci na našem zavodu; to se pa bode najlažje zgodilo, ako podpisate našo zahtevo po popolni slovenski gimnaziji, oziroma po izpopolnitvi obstoječe nižje slovenske gimnazije. Dokler se to ne zgodi, si ne damo de tistih drobtinice odjesti, katere uživamo.

— **Slovenski napisi v Celju.** Štajerski deželni odbor je po poročilu "vahtarice" zavrnil pritožbo celjskih Slovencev glede slovenskih napisov na tablah, katere mole v "nemški" zrak v Celju. "Vahtarica" je tudi že priobčila dotično razsodbo, katere govori o vseh drugih rečeh, samo o tem, proti čemu smo se pritožili, ne. Zakaj ne kličejo otroke po imenu? Sicer nismo tako naivni, da bi se vnaprej ne vedeli, da štajerski deželni odbor zavrne pritožbo; toda morali smo se

obrniti do njega kot prve instance. Sedaj pa nastopimo pot do upravnega sodišča na Dunaju in svetojemo "vahtarici" in celjskim Nemcem, da se ne veselijo pregoda.

— **Celjska podružnica e. kr. štaj. kmetijske družbe,** je lansketo leto, kakor sedimo po poročilu tukajšnjega nemškega lista, res "vzorno" delovala. Odbor je imel v celotnem letu — 3 seje, sprejelo in odpravilo se je v vsem skupaj — 75 dopisov. V porzidgo kmetijstva v celjski okolici (kajti za to bi morala podružnica kmetijske družbe delovati) je poslala podružnica občini Velika Piročica dvoje vinogradnih škroplilnic, katerih pa ni sama kapila, temveč jih je dobila od orednjega družbinskega odbora. "Podpirala" je še prošajo g. Lipovtka v Petrovčah, da je dobil dovoljenje za ustanovitve delarske posredovalnice in pomagala D. Rakuscu do prodaje umetnih gnojil. Povrh tega so zastopali na tje stroške to "delavno" podružnico razni gospodje pri občnih zbiorih družbe v Gradcu — in konfali smo. Zdaj tudi razumemo, zakaj se celjski Nemci in orednji družbin odbor tako bojita Slovencev v tej podružnici! Ti bi vendar stegnili delati na to, da bi se podružnica ganila in storila kaj v prid okoliškim kmečkim posestnikom, kateri morajo s davki prispevati za družbo! Pa naj si čuda, da je ta podružnica tako marljiva in delavna za gospodarski blagor okoliše: v odboru sede Lenko, Ječouning, Schurbi, Zangger, Teppi e tutti quanti. — Ali bi ne bilo na mestu ustanoviti v okolici ene podružnice, v kateri bi prišli tudi v resnici kmetiki gospodari, Slovenci, do besede? Kajti sedaj obstoječa nemška mestna podružnica je sama nedelavna družba nemških kornističnih "vereinsmajerjev".

— **Edini slovenski deželni odbor štajerski g. prof. Robič** namerava, kakor poročajo nemški listi, odločiti svoj deželnozborni mandat in odobrnitvo. — Na njegovo mesto bi stopil Nemec, baron Rokitsansky in Slovenci bi tako zgubili svojega zastopnika v deželnem odboru. O važnosti deželnega odobrnitva smo večkrat govorili in nasprotovali prof. Robičevi kandidaturi v državni bor glavno zaradi tega, ker je deželno odobrnitvo za nas štajerske Slovence tako važno, da zahteva popolnoma za se celo delavno moč. Poudarjali smo, da mora edini slovenski deželni odbor štajerski tej službi posvetiti neprikrajano celo svojo moč in ves svoj čas, ker je njegov delokrog v Gradcu za vse štajerske Slovence velike gospodarske in politične važnosti. Gospod prof. Robič ima dovolj razsodnosti, da to lahko sam spozna in uvidi — zato ne moremo verjeti, da bi iz malenkostnih, čisto osebnih razlogov prizadel s odločitvijo tega važnega mesta celemu slovenskemu Štajerju tako hud udarec in storil našim ljubim nemskim sodeželanom tako neizmerno uslugo. Ne samo nam Slovencev, g. profesor bi s tem tudi samemu sebi neizmerno škodil ter vso svojo politično preteklost brez potrebe in nepopravno omadeževal. V narodnem in g. profesorja osebnem interesu želimo in upamo, da ne izpolni te skrivne, tako spretno lancirane želje svojih nemških in slovenskih nasprotnikov! — Nam kot njegovim bivšim nasprotnikom za časa državnozbornske volitve sme verjeti, da govorimo odkritostno in da se obračamo nanj, kot na moža, ki pozna celo važnost korakov, ki ga kakor pravi, namerava storiti.

— **Ponesrečeni** se je zadnji turek rudnik hlapec Juri Samec, kateri je vozil seno iz Dobrne za rudnik v

Pecurina. Sedel je na s enom visoko naloženem vozu, padel od tod na konje ter prišel pod voz. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer pa je dan pozneje umrl.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo zboruje v četrtki, dne 13. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v Gornjem gradu. Vpored: Nagovor predsednikov.

Zapisnik, dopisi in poročilo o graških shoda. — Razprava o učiteljskih plačah in shod avstrijskega učiteljskega na Dunaju. — Razgovor o konferenčnih vprašanjih. — Volitev delegatov za „Zavezano“ zborovanje v Radovljici. — Sklepnosti. — Po zborovanju priredi poseben komite banko v gostilni g. Šarbovi v proslavo 30-letnega učiteljskega društvenega predsednika g. Ivan Kela, nadučitelja v Novi Štifti in petindvajsetletnega učiteljskega g. Franc Kokcaka, nadučitelja in člana okr. šol. svet v Gornjem gradu. Vsakdo dobrodošel! Kdor se želi banketa udeležiti, mora se vsaj dva dni prej javiti gospici Juliji Schwarz, učiteljici v Gornjem gradu pisмено.

Velik plaz se je odri v Savinskih planinah in zagnal vs Okrešljško planoto. „Okrešljška“ planinska kočja celjske sekcije „D. u. Oe. A. V.“ je popolnoma podrla in razsejena. Vse je zakrito s snegom. O čelavci kočji savinske podružnice „S. P. D.“ ni duha ne slika. Pač pa je za visoko skalo postavljena mala pastirška hišica ostala le nepokodovana. Plaz je v debelosti čez 8 m in je podiral močna, debela drevesa kot bilke. Najbrž je plaz razlagal tako, da je na starem strjenem snegu nahajajoča se plast novega snega združila navzdol in povzročila nesrečo. Poškodovan seveda ni nihče, ker se takrat ni nikdo mogel muditi na Okrešlju. Veliko škodo zadene celjsko sekcijo, pa tudi savinska podružnica ima več stotakov škodo.

Iz Trbovelj se nam poroča, da obhaja prodor, gasilno društvo svoje dražjeletnice na slovenski način, in sicer na dan 18. avgusta t. l. So sedna društva naj blagovolijo se ozirati na ta dan in preložit svoje nameravane veselice, da bude nastop narodnih gasilnih društev v slovenskih Trboveljah tem veličastnejši!

Iz Slov. Bistrice. Eden glavnih nemških petelinov v našem okraju je opekarar Steinklauber na Pragarskem. Tamoj je prišel od sekoč iz Zg. Štajerja, si postavil na Pragarskem veliko tovarno za opeko in glinske izdelke in sedaj s slovenskim denarjem obogatel. Ustanovil je nemško šolo na Pragarskem in naložil za njo iz sosednjih Cirkov, oz. Stražnjice slovenskih otrok; postaje pa se na tej šoli tako slabo, da stariši vendar počasi uvidevajo, da se otroci v njej ničesar ne nauče. — In največja sramota je, da so Slovenci glavni odjemalci tega Nemca, kateri bi rad ponemčil tudi Sp. Poljskavo in je zlezel v naš okrajni zastop. Ali nimamo slovenske opakevne v Račah? Se nekaj? Čudno se nam je zdelo, da hujkata „Slov. Gosp.“ in „Slovenec“ k bojkotu Slovencev, a o bojkotu tega nemškega gospoda še ni zapisal nobeden besede. Kaj na, Steinklauber je tudi naravnost — klerikalec in poutencen sorodnik se odpravi vse? To so narodnjaki, ti mariborski gospodje!

Staroslovanski grobovi. Ob okrajni cesti, ki pelje iz Ptuj proti Sv. Roku in dalje na Dravsko polje, v Sp. Hajdina je nabel g. mag. phar. Poljak iz Ptuja v globočini pol do enega metra najprej 3, pozneje pa še 14 kstenjakov. Pri enem prvih troh je dobil večji, ovalni obroč, katerega je nosil dotičnik čez čelo in je sklo-

njen z zavito S podobno zapenko; pri zapenki je visel še eden manjši obroč. Na prstih sta se dobila dva prstana, ki sta bila kakor obroč iz srebra, pomešanega z bakrom. Profesor dr. Hoernes in vladni svetnik Szombathy na Dunaju sta menila, da so to staroslovanski kstenjakovi iz 6. ali 7. stoletja. Pri ostalih 14 kstenjakih je bilo še mnogo enakih obročev, kateri so nosili 3 do 10 manjših obročkov, prstanov, kelih podobnih ilovnat vrč z valovitimi okrasni in še drugih stvari. Kstenjakovi so 15 do 18 m visoki. Te izkopine so radi tega zanimive, ker priča, da so prišli Slovani res že tako zgodaj v naše pokrajine in ker je zelo malo staroslovanskih izkopin.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani. Na dan otvoritve drž. zbora bo manifestiral češko, slovensko in rusinsko dijaštvo na Dunaju za 2. češko vseučilišče na Moravi, slovensko v Ljubljani in rusinsko v Lova. Manifestiralo bo tudi češko dijaštvo v Pragi za iste zahteve. „Slov. Narod“ pozivlja vse slov. občine, društva in korporacije, naj na dan otvoritve državnega zbora brzojavno pozivajo naše ministristvo in vladu, da izpolni svojo obljubo in nujno potrebo slov. naroda po slov. vseučilišču v Ljubljani.

Podarja. V Vrhemu dolu nad Mariborom je pogorela 2. t. m. hiša mizarja Jurčiča. Ker mu je zgorelo popolnoma vse, zagotovo pohištvo in živež, se nahaja delaven mož s svojo družino v veliki bedi. — V Pokonah blizu Sl. Bistrice je pogorel posestnik Anton Brumen. Zgorela mu je hiša in gospodarska poslopja.

V čast dr. Jov. Cvijića. rektorju kr. srbsk. vseučilišča v Belgradu, glavnemu jugoslovanskemu geografu, priredbe dunajskih jugoslov. ak. društev „Slovenija“, „Sava“, „Danica“, „Zvonimir“, „Jadran“ in „Zora“ jetri zvobor v dvorani „sur schöben Schäferin“ IX. Sechschimmelgasse, svečano skupno akademijo. O Cvijiću govori dr. Niko Zupančič.

Iz Maribora. Takajnje porotno sodišče je obsojilo k smrti 30-letnega kajtarja Tomaža Korena in Sedlačka v ptnjem okraju radi ropu, umora in potega.

Sarovec. Četvorodja Urschnig, kateri je vrgel 26. aprila nekemu pjo-nirju v Ptuj, kateri ni slišal ugovora klica, kot jajce debel kamen v glavo, tako da je ta 17. maja umrl, pride pred mariborsko vojaško sodišče. — Poslanci bi se naj vobče malo bolj brigali za take surove izbruhe militarizma. „Slovenec“ vprašuje v št. 128 vojaške oblasti v Ljubljani, ali je res, da si je nek pešec 17. pešpolka pri vajah zlomil nogo in ga vojaški zdravnik ni hotel preiskati, rekoč, da je „vindler“. Nadalje ali ga je dal službojci nadporočnik — zapreti za sedem dni v samotno celico in da so ga šele po groznih bolečinah spravili v bolnišnico? — Ako je to resnično, bo treba začeti v državnem zboru ostro akcijo proti takim izbruhom surovosti. Naši očete ne dajo sinov k vojakom, da bi se tam tako surovo ravnoval z njimi.

V Gradcu se je vršil velik ljudski shod, katerega se je udeležilo po poročilih graških listov 5—6000 ljudi. Ker je bila za toliko množico obširna „Anina dvorana“ premajhna, sta se vršila ob istem času dva shoda; eden v dvorani, eden zunaj dvorane, na vrtu. Shoda se je udeležilo svobodno-miselno meščanstvo in socialdemokratsko delavstvo. Govorili so na obeh shodih vseučilišni profesor Klemensiewicz o ciljih društva „Svobodna šola“, vseučilišni profesor Mehrlinger

o namenih solnograških vseučilišnih tečajev, Zenker o gibanju za odpravo § 111 državljanskega zakonika (prepoved ženitve sodnijsko ločenih) in za civilni zakon, vseučilišni profesor Kratter za sežiganje mrličev. Vsi govorniki so želi veliko odobravanja. Zanimive so sprejete resolucije. Zahtevajo, da dosežejo poslanci 1. izvajanje državnosolnograškega zakona izrecno v smislu postavodajalcev, odpravo ministerjalnih naredb z 29. nov. 1905 ter odpravo vseh klerikalnih vplivov. 2. Reformo avstrijskega zakonika, prava z ozirom na obligatorien civilni zakon in državne matrice. 3. Dopolnjeje fakultativnega sežiganja mrličev. Kakor se vidi, skušajo svobodnomiselni Nemci početi o teh prevratnih vprašanjih najbrže ljudske sloje — a mi „svobodnomiselni“ Slovenci pa prepuščamo rešitev teh vprašanj inteligenci krog „Slovenca“ in „Slov. Gospodarja“.

Porotno sodišče v Mariboru. čelstna Karolina Pestner je bila obsojena k štiriletni težki ječi, ker je ustrelila na velikonočno nedeljo po domačem prepisu in pretepu svojega moža. Moč ni bil veliko priča, ona pa je pijanica. Tudi je bila že večkrat radi prodolnih prstov kaznovana. — Zaradi težke telesne poškodbe je bil obojen hlapec Pavel Tulipaj k 18 mesečni težki ječi.

Shod učiteljskega na Dunaju. Koecem tega meseca se zberejo na Dunaju zastopniki vseh učiteljskih društev v Avstriji. Vsako okrajno društvo pošlje po enega zastopnika. Na tem zborovanju bo na dnevnem redu ena in edina točka „Razprava o regulaciji učiteljskih plač“. Vse avstrijsko učiteljsko bo zahtevalo, da se § 55 drž. šol. zakona popolni s sledečim dostavkom: „Najmanjša plača pa naj bo ona, ki jo dobivajo po vsakokratnih zakonitih določbah k. kr. uradniki istih najnižjih plačilnih razredov.“ Da pa morajo deželni zakonodajni zastopi izvesti to regulacijo, prikažeje učiteljsko prav zaseljstvo, da bo država prispevala v saniranje deželnih financ v ta namen. Zborovanje bude odposlalo odposlanstvo ministrstva predsedniku, naznačeno in s naznačenom ministru, katerim bude razložilo učiteljske zahteve glede nredbe plač. Kakor čujemo, odposljeje vsa slovenska štajerska učiteljska društva — 18 — po enega zastopnika na Dunaj.

Kranjsko.

„Slovenec“ in deželni pred-nednik Schwarz. Ta visoki gospod, po svojem mišljenju notorniti klerikalec in vladni zakitnik Sl. lj. str. je obiskal v pondeljek Kamnik. Zanimivo je, kar piše „Slovenec“ o tem: „Slava meščanom kamniškim, somišljenikom S. L. S., ki so polnoštevilno izobesili na šatni in glaven trgu narodne in cesarske zastave, nazadnjaški kamniški liberalci so pa demonstrirali, ker so to opustili na svojih hišah, in še celo župan dr. Krant ni razobesil zastave. Zalostno! Čitalnica, ki jo vdržujejo k. kr. uradniki, tudi ne, in še celo na nekaterih hišah s c. kr. grbom in v katerih stanujejo nekateri c. kr. uradniki, ni bilo zastave. Kam plovemo?! Prav dobro smo si ogledali vse trgovine, ki so bile brez zastave, kakor (načeta imena). Marsikateri teh gospodov bude javkal, bo prepozno; bodemo že poskrbeli, da ne bodo naši sosedje redili gaul na lastnih prah...“ Neverjetno je, da se spozabi slovenski list v svoji strankarski strasti tako daleč, da tako sramotno klečeplazi pred vsijm vladnim uradnikom, kateri je poleg svojega klerikalizma še vedno naroden Nemec in zastopa na Kranjskem vlado, ki je Slovincem vse drugo prerj kakor pravica.

— Seveda, zato pa ima list patent, da svobodno pod patronanco vladnega uradnika presto hujša k bojkotu! Tak političen boj pač ne zasluži drugega kakor zaničevanje vsakega poštenega in narodnega človeka.

Nemškustarstvo kranjske deželne vlade. Včeraj je posetilo nekaj angleških novinarjev Bled in Bohinj. Uradno glasilo kranjske vlade, edino čisto slovenske dežele, (soli 5% Nemcev ne pride v poštev, ako se ima določiti narodnostni značaj dežele) še vedno nemško pisana „Lai-bacher Zeitung“, je prinesla angleškim gostom na čast in v posrvar posebno ilustrovano prilogo, ki je ne samo po jeziku nemika, ampak tudi po duhu skozinokor nemškustarstva. Uradni list nikjer ne omeni Slovencev, Simona Jenka, katerega citira v nemškem prevodu na uvodnem mestu, imenjuje „unsere heimischen Dichter“, vsa krajevna imena navaja izključljivo nemški i. t. d. Noben Anglež, ki prebere ta uradni popis Kranjske, ne bo mogel niti slutiti, da prebivajo na Kranjskem Slovenci! Tako postopa s Slovenci na Kranjskem c. kr. vlada pod deželnim predsednikom g. Schwarzom! Če to ni infamija — potem res ne vemo, kako naj bi tako postopanje ne imenovali. Pa to ni bilo še dovolj, da bi slovenski značaj dežele še bolj utajili, so si prizadevali ti vladni ljudje zabraniti koncert „Glasbene Matice“ na Bledu angleškim gostom na čast — pa to se jim vendar ni posrečilo.

In kako se vedejo Slovenci temu postopanju deželne vlade in njenemu načelniku nasproti? „Slovenec“ od 4. t. m. ovaja policiji vse one kamniške meščane in uradnike, ki niso na trehah popadali pred gospodom Schwarzom, ko je prišel v Kamnik, ker niso izminirali in z zastavami okrasili svoje hiše, od veselja, da je mesto „počastil“ tako visok gospod in tako klerikalni gospod. — Če bude S. L. S. pod dr. Susteršičevim vodstvom tako moško branila narodno čast, kakor nje glasilo „Slovenec“, pot m bodemo doživeli še več podobnih drznosti, kakor je bila ta.

V Ljubljani se je ustanovilo društvo državnih pisarniških oficijantov in pomočnikov na Kranjskem. Društvo je pristopilo dole 74 članov. Članarina znaša na leto 480 K, za kar pa društveniki dobivajo brezplačno „Be-amten-Zeitung“. — Društvo se bo potegovalo za zmanjšanje službene dobe, avrstitev državnih oficijantov v XII. činovni razred in uroditelj, oziroma zboljšanje plač, katero se naj izvrši že z 1. 1908.

Obični zbor „Slov. Matice“ se je vršil v sredo, dne 29. maja v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. Udeležilo se ga je tudi odposlanstvo „Mat. Hrvatske“, obstoječe iz gospodov vseučiliškega prof. Vekosl. Klaiča in tajnika dr. Radiča. Povdarjala se je živahno želja po kulturnem jedinstvu med Slovenci in Hrvati, katera je že našla v literarni zvezi obeh Matice konkretnega izraza. Iz obširnega poročila posnamemo, da je imela „Sl. M.“ lunske leto 3461 članov in sicer 6 castnih, 208 ustanovnikov, 3247 letnikov. Iz običajnega književnega daru, kateri je namenjen članom tudi za leto 1907 omenjamo, da izide kot 8. knjiga krasno ilustrirana monografija prof. Seidla „Kamniške ali Savinjske planine“. Zasljevid slovenskih pokrajin (i. 200.000) je že v delu. Tiskal ga bo vojaško-geografski zavod na Dunaju. — Računski zaključek za leto 1906 izkazuje 43175 K prebitka. Društveno premoženje znaša sedaj 115.626 10 K. Zaklad za E. H. Costov spomenik znaša 4892 K, Biševcirov sklad 9803 K, Jurčič-Tomašičeva ustanova za lepo-slovne namene 9034 K in Kaczoza usta-

Južnoštajerska hranilnica v Celju

Narodni dom

za katero jamčijo okraji: **Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah, Vransko** za popolno varnost vlog in za njihovo, po pravilih določeno obrestovanje do neomejene visokosti, ima sedaj hranilnih vlog **4.999.000 K.**

Hranilnica posluje s strankami vsak **torok in petek** dopoldne, za druga opravila pa je urad odprt **vsak dan** ob navadnih uradnih urah. **Hranilne vloge** obrestuje **po 4 odstotke** in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje hranilnica **rentni davek sama** in ga ne odtegne vlagateljem, tako, da dobe iste popolnoma **nad 4 odstotke obresti.**

Izposojajo pa od dne 1. januarja leta 1905 na zemljiško varnost **po 4 tri četrt odstotkov**, občinam in korporacijam navedenih petih okrajev **po 4 in pol odstotkov obresti.**

15 82-23

Primerjava darila za godete, bomo šli. 30

Singerjevi šivalni stroji

Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

za domačo porabo in obrtne strobe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposablja

stroje do najvišje trdnosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezanja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica štev. 8. 11 82-23

Ta teden

velika prodaja ostankov v vsaki smeri po čudovito nizkih cenah. Kder se more osebno priti, pošljem po pošti.

10 m mešanih kambriastih ostankov po 2 do 5 m dolgoti

dobre vrste ... K 4-
boljše vrste ... K 4,50
zelo dobre vrste K 5-60

20 m mešanih kambriastih ostankov od 2 do 3 m dolgoti

dobre vrste ... K 7-80
boljše vrste ... K 9-100
zelo dobre vrste K 11-

Pošlji se po poštne povzeto čez 20 K poštne proste.

Priglasite hišo namiznega in mizega blaga na drvo in drveče

R. Stermecki & Celje

v hiši slovenske posojilnice.

15 82-27

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica ura-
duje vsak dan od
9. do 12. ure do-
poldne razun ne-
delje in praznike.

POSOJILNICA V CELJU,
ki je bila leta 1881 z ne-
omejeno zavezo ustanovljena,
šteje sedaj nad **4100** za-
druznikov, kateri imajo vsega
nad **88.000 K** vplačanih
deležev ter ima sedaj nad
6 1/2 milijona kron hranilnih
vlog in nad

330.000 kron

rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od
vsakega, ako tudi ni član
zadruge ter jih obrestuje po
4 1/2%, posojilnica plačuje

rentni davek

sama, ne da bi ga odtegnila
vlagateljem. Posojila daje na
osebni ali hipotekarni kredit
proti 5 1/2% in 5% obre-
stovanju. 14 82-23

